

Ročník: 99 | číslo: 24 | 16. června 2019 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:
Rodina

EDITORIAL

„Lépe dvěma než jednomu... Upadne-li jeden, druh jej zvedne. Běda samotnému, který upadne; pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl... Také leželi dva pospolu, je jim teplo. Jak se má však zahřát jeden? Přepadnou-li jednoho, postaví se proti nim oba. A nit trojitá se teprv nepřetrhne!“

Kaz 4,9-12

Lépe dvěma než jednomu, přesně jak říká moudrý autor knihy Kazatel. S tím nelze než souhlasit. Ale fakt je, že když jsem v souvislosti s tématem našeho čísla přemýšlela nad obecně platnou definicí pojmu rodina - ve smyslu co je a co už není rodina, nedošla jsem k definitivnímu závěru. Ano, první co se spontánně vybaví, je: táta, máma, děti, případně další pokrevní příbuzní; a také, že slovo je odvozeno od rodit, rod apod., s čímž souvisí zejm. reprodukční funkce. Ale nejsou lidské vztahy - a o ty tady jde především - bohatší, komplikovanější a dynamičtější na to, aby podléhaly definicím naší černobílé optiky?

Nechci relativizovat naše křesťanské postoje - ale neidealizují si trochu dnešní obhájci tzv. tradičních forem soužití a hodnot své představy? Jistě, babička Boženy Němcové byla jiná než současné babičky: nepíše se o tom, že by jezdila na dovolenou a v touze být stále svěží a in navštěvovala maséry, kurzy jógy či univerzitu 3. věku... Naopak, všechen čas věnovala Barunce a dětem.

A tak někdy myslíme s nostalgií na ty staré dobré časy. Ale bylo vše v tomto ohledu tak ideální, byla úcta dětí vyjadřovaná vykáním upřímná, šla ze srdce? Byla víra předávaná v generacích upřímná?

Čas oponou trhnul a změnil svět, jak se říká, a my tak často rezignujeme na definice i odpověď, zdali zmíněný klasický vzorec je jediný „správný“, zdali není rodinou i soužití prarodičů vychovávajících vnuka, matky s dcerou či páru stejného pohlaví, který vychovává potomka jednoho z nich.

Upřímně, mě osobně spíše zajímá, jestli se u vás doma zabydlela láska, pocit bezpečí, zájem o druhé a jestli je vám spolu dobře - zkrátka jaké hodnoty dosahuje HDŠ. ???

Hrubé domácí štěstí. Náramná věc.

KB

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Děti, klášter, umění 24.- 26. května 2019

Už podruhé měly děti z Mariánských Lázní, Hranic a Tirschenreuthu možnost prožít víkend v klášteře Teplá. Za podpory Evropské unie se 37 dětí z obou stran hranice mohlo setkat, procvičit si komunikaci a odbourávat hranice mezi národy. Díky Hroznatové akademii, Církvi československé husitské v Mariánských Lázních, Českobratrské církvi evangelické v Aši a evangelickému děkanátu ve Weidenu zažily bohatý program plný poznávání, her, praktických dovedností i dobrodružství. Z deníčku účastnice Johanky Kalenské vybíráme:

V pátek se hrály seznamovací a jazykové hry venku v prostoru kláštera. Poté jsme šli křížovou cestou se zamyšlením k jednotlivým zastavením. V sobotu po snídani jsme vyrazili na prohlídku kláštera včetně knihovny a kostela. Tématem byla kniha a knihtisk. Byli jsme rozděleni do skupin a lektori nám vysvětlili vše o knihách, jejich tisku, vazbě, způsobu psaní, o grafice a ukazovali nám místnosti, kde všude mniši knihy četli. Také jsme měli možnost vidět některé skutečně staré a vzácné rukopisné knihy, z nichž nejstarší byla 600 let stará. Vysvětlovali nám, jak se pozná pergamen i jak se vyrábí. Potom jsme malovali různá fantazijní

zvířata do Bestiáře, který jsme svázali do dvou knih. Jednu pro naše německé přátele a druhou pro nás.

Odpoledne jsme byli v dílnách. Ve fotograficko-grafické jsme se nechali vyfotit a pak jsme měli fotku vsadit do středověku, nalepit do obrazu, přemalovat šaty na šaty středověké, to vše v duchu Mistra Theodorika. Moc mě to bavilo. V keramické dílně jsme tvořili podle vlastní fantazie. Po večeri jsme nedočkavě čekali na setmění: po společné pobožnosti následovala totiž noční dobrodružná hra venku v areálu kláštera za svitu svíček.

V neděli ráno jsme opět vyrazili do kláštera, tentokrát do druhého křídla, kde nás čekala bojovka. Dostali jsme dopis od starého knihovníka, kterému se z Bestiáře ztratila zvířata. Některá za svého života stihl pochytat a vrátit do knihy, ale deset jich po klášteře zůstalo schovaných. A tak jsme hledali tajuplná místa, kde se zvířata mohla schovávat. Všichni jsme úkol splnili, hodně jsme si užili možnost volného pohybu po klášteře a nacházení nejruznějších tajných míst. Po obědě jsme měli společnou pobožnost s požehnáním na cestu. Děkujeme Pánu Bohu za takové možnosti a společně prožité požehnané chvíle.

Zuzana Kalenská

Kurz varhaníků a zpěváků 2019

V tomto kalendářním roce vstupujeme do druhého čtvrtstoletí pořádání vzdělávacího hudebního kurzu naší církve, který se jako XXVI. v pořadí uskuteční 12. 8. - 20. 8. v Jablonci nad Nisou. Tradiční veřejný koncert účastníků kurzu se koná ve Sboru Dr. Karla Farského v Jablonci nad Nisou v neděli 18. 8. v 19 hodin.

Kurz je určen jak začátečníkům, tak pokročilým hudebníkům, kteří se budou vzdělávat v doprovodu Liturgie i písní Zpěvníku ČČSH, bude možno cvičit na místní královské nástroje individuálně i ve skupinkách, do programu je začleňována hlasová výchova, sborový zpěv, nezapomíná se také na bohoslužby a pobožnosti, nebude chybět tradiční biblická večere a také poznávací výlet. Výše kurzovného je stanovena na 3 500,-Kč. Sraz účastníků bude v pondělí 12. 8. odpoledne /do 17. hodiny/ na faře na adrese Podhorská 11.

Prosím, aby se zájemci hlásili vedoucímu kurzu do 30. 6. 2019 na mailovou adresu: noccsk.kov@seznam.cz.

Vždy se radujeme z toho, když přicházejí noví muzikanti, kteří se pak začleňují do práce v náboženských obcích naší církve jako varhaníci, sbormistři i zpěváci.

Na radostné hudební setkání se těší

Zdeněk Kovalčík

NAD PÍSMEM

Bude zvěstovat, co přijme ode mne Jan 16,12-15

Milé sestry a milí bratři, první neděle po Božím hodu svatodušním je spojena s tajemstvím Boží trojice – Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Přemítání o tomto tajemství tří v jednom a jednoho ve třech jistě souvisí i se vstupem Kristových apoštolů na půdu antickeého Řecka a Říma a jejich filosofického a právního myšlení, které svými pojmy chtělo určitým způsobem vystihnout či vyjádřit tajemství Božího jednání se světem. Jedním ze známých teologů, kteří o tomto tajemství přemýšleli, byl církevní otec Augustin. Traduje se o něm příběh zobrazený i mnohými výtvarnými umělci.

Jednou šel Augustin po mořském břehu a uviděl malého chlapce, jak do rybníčku s hrázkou z písku, který si udělal na

pláži, nosí vodu z moře. Když se ho Augustin zeptal, co to dělá, chlapec mu odpověděl, že přelévá moře. „To se ti ale přece nemůže podařit!“ namítl Augustin. Načež mu chlapec pohotově odvětil, že se mu to podaří spíš než Augustinovi pochopit tajemství Boží trojice.

Naše lidské pojmy, kterými bychom chtěli uchopit tajemství Boží lásky, jsou vposledu vždy takovými rybníčky v písku. Na druhé straně, jsme-li pokorní a víme-li o své lidské křehkosti a o tom, že naše poznání je jen částečné, i tyhle naše rybníčky, či spíše touha za nimi ukrytá, svědčí o tom, že se i nás dotkla a dotýká Boží láska. Jak říká apoštol Pavel, byl nám svěřen vzácný poklad, ale máme ho v hliněných nádobách.

Prof. Alois Spisar hovořil o trojjediném

Bohu jako o Bohu Stvořiteli, Vykupiteli a Posvětiteli. Ta slova ožijí ale až ve chvíli, kdy my sami staneme v úžasu nad krásou stvoření, ať už pod hvězdným nebem, které se nad námi klene, anebo před kapičkami rosy zachycenými v pavoučí síti, které září jako drahokamy všemi barvami duhy. Také slovo vykopení – spasení – záchrana dostává v našem životě konkrétní význam až ve spojení se zkušeností nezasloužené pomoci, se zkušeností vysvobození z vnější i vnitřní spoutanosti, v setkání s Kristovou odpouštějící a obětující se láskou. I to třetí slovo, kterým A. Spisar charakterizuje dílo Ducha svatého jako Posvětitele, je něčím, co se nedá uchopit jen zvnějšku rozumem, ale co souvisí velice úzce s naší vnitřní proměnou, se schopností vidět nejen očima, ale dívat se srdcem.

A tak učení o trojjediném Bohu není nějakou naší lidskou pravdou, kterou bychom měli vnutit druhým, ale mělo by být spíše určitým klíčem, který nám může pomoci pootevřít to, co nám zatím bylo uzavřené, a uvidět to, co nám zůstávalo skryté, i když jsme to měli stále před očima. Slovy Pána Ježíše v Janově evangeliu: „Všecko, co má Otec, jest mé a Duch pravdy, který vás uvede do veškeré pravdy, mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“

Anebo slovy apoštolského pozdravu, kterým začínáme svou bohoslužbu: „Milost Pána Ježíše Krista a láska Boží a účastenství Ducha svatého se všemi vámi.“ Tohle tajemství se nedá rozlousknout, ale díky Boží milosti lze do něj vstoupit.

Štěpán Klásek

1. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Bůh řekl Mojžišovi: „JSEM, KTERÝ JSEM.“ A pokračoval: „Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám.“ (Exodus 3,14)

První čtení: Přísloví 8,1-3.22-31

Tužby:

2. Abychom vedeni mocí Ducha svatého vyšli na cestu učedníků Páně, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom rostli ve víře a s láskou uctívali Otce i Syna i Ducha svatého, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože naší spásy, buď požehnáno tvé svaté jméno, neboť jsi veliký ve své moci, nedostížitelný ve své moudrosti a nepřekonatelný v milosrdenství. Dej, abychom u tebe hledali pravé bezpečí a pokoj, neboť neklidné je naše srdce, dokud nespočine v tobě! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Římanům 1,1-6

Evangelium: Jan 16,12-15

Verš k obětování: Přídavky k Danielovi 3,54

Verše k požehnání: Efezským 4,5-6

Modlitba k požehnání:

Bože naší spásy, dopřej nám, abychom posílení dary chleba a kalicha, v nichž jsme přijali tvou milost, oslavovali tebe, našeho Stvořitele, Vykupitele a Posvětitele. Tvému svatému jménu buď chvála navěky. Amen.

Vhodné písně: 126, 127, 18, 292, 335

*Pane Bože, náš Stvořiteli
i poslední spravedlivý Soudce,
děkujeme ti za to,
že ve svém Synu Ježíši Kristu
ses nám dal poznat
jako náš laskavý milosrdný Otec,
o jehož pravdě a lásce
smíme a máme
svědčit svým bližním.
Prosíme,
naplň nás svým Duchem.
Amen.*

Mikuláš mě zprvu šokoval...

Evu Vymětalovou Hrabákovou a Mikuláše Vymětala pojí nejen nadšená a s velkou láskou konaná služba v církvi, ale také společný život, ke kterému se rozhodli před téměř 15 lety. Společensví, které do světa s radostnou zprávou evangelia vyslalo br. Mikuláš coby celocírkevní farář pro humanitární aktivity, menšiny a lidi sociálně vyloučené, je Českobratrská církev evangelická; ses. Eva svázala své poslání s naší církví a její fakultou. Po absolvování doktorského studia zde působí jako vyučující na katedře biblistiky a judaistiky, rok a čtvrt byla farářkou v náboženské obci v Jičíně a nyní je také zaměstnána v Úřadě ústřední rady - na naukovém odboru, kde je nejen pro svou povahu a erudovanost nesmírně oblíbená. Během společné cesty se manželům Vymětalovým narodily dvě dcery, Judita a Debora.

• *Judita a Debora jsou starozákonní postavy. Jaký byl impuls pro výběr jmen obou holčiček?*

M: Judita je druhé jméno mé matky. Deboru jsme zvolili jako další bojovnou ženu z řad starověkého Izraele.

E: Mám ráda hebrejská jména, a protože se mi i příběhy obou žen zamlouvají, s výběrem jsem souhlasila. Jméno Debora jsem dokonce navrhla já. A jak se říká, nomen omen. Je pravdou, že jsou obě velké bojovnice – Judita vnitřní (často oponující) silou a Debora rozpustilou expanzí.

• *Jak vypadá vaše typické nedělní dopoledne? Jsou jeho součástí bohoslužby i s dětmi?*

E: V dětství chodily obě holčičky na tzv. nedělní školu. Dnes, když dospívají, se častěji vymezují. Když trávíme neděli společně nebo když jsem s dcerami sama, navštěvujeme bohoslužby, které společně „nějak prožijeme“. Občas, při zvlášť velkém nezájmu dětí, jdu kvůli vlastnímu hodnotnému prožitku raději sama. Pak si to ale zase zpětně vyčítám.

M: Téměř každou neděli dopoledne sloužím bohoslužbu a když jsou děvčata se mnou, jdou se mnou i do kostela. Tam občas zlobí tak, až je i se psem, který nás také doprovází, pošlu na farní zahradu.

• *Jak intenzivně pocítujete problém závislosti dětí na elektronice, jenž v současnosti řeší spousta rodičů, kteří se nechtějí smířit s tím, že jejich děti příliš „propadají“ virtuálnímu životu?*

E: Někdy mě přílišná závislost obou dcer na mobilních telefonech a PC, zvlášť mladší, děsí. Jindy mě však obě překvapí dovedností či znalostí, která není od věci a rozvíjí jejich všeobecné přehledy o světě a společnosti. (Například: Když se starší dcera připravuje na velkou písemnou práci z matematiky, kromě obvyklé přípravy ze sešitu a učebnice si na youtube pouští záznamy výkladu dané látky od dalších učitelů a porovnává jejich řešení s vlastním. Podobné je to s dějepisem i českým jazykem.) Mladší dcera notebook potřebuje k přípravě a plnění úkolů z angličtiny. Naštěstí kvůli elektronice také holky zcela neopustily dobrodružství čtené literatury a starší dcera si dokonce do šuplíku píše „román“ na pokračování. Píše ho s přestávkami již tři roky, tak to bude asi něco většího...

Obě dcery se mě též snaží přesvědčit, že dobré počítačové hry rozvíjí jejich představivost, fantazii i rychlé a správné sociální chování. U těch her, které mi zpřístupnily, bych to i celkem řekla.

Prísrné zákazy a odebírání mobilních telefonů a tabletů se nám neosvědčilo. Doma pak panovalo dost nepříjemné dusno. Samozřejmě, že tento jejich zájem musíme po očku hlídat, aby se nezvrhl.

M: Na jednu stranu jsem sám také trochu závislý na elektronice, takže je chápu. Na druhou stranu celou situaci nevidím tak tragicky. Někdy pozoruji, jak si mé dcery s pomocí návodu na youtube vyrábí slimy nebo pečou dort, a tak je to vede k vlastní

aktivitě. Někdy si vzpomenu, jak dřív děti zase často vysedávaly před televizí. Svody se mění, ale lidé příliš ne.

• *Naše aktuální číslo je věnováno rodině. Zdá se, že v posledních dobách přestává být rodina platformou, kde se, z generace na generaci, předává víra. Jak to bylo u vás, jaké jsou vaše kořeny, z jakých rodin pocházíte?*

E: Můj otec i moje matka byli pokřtěni a formováni v Římskokatolické církvi. Tátova maminka si, sama aktivní věřící, přála, aby se z táty stal kněz. Ale jeho rozhodnutí a následné směřování bylo jiné. V době normalizace táta s mámou aktivní život v církvi utlumili, až téměř vytěsnili. Jedinou výraznou věřící, skutečně zbožnou ženou, byla moje teta – mamčinina sestra. Ta se dokonce rozhodla vstoupit do třetího řádu Školských sester sv. Františka. V předškolním věku se mnou trávila hodně času a já si vzpomínám, jak mi četla a vyprávěla. Byla to taková laskavá učitelka. Vnímala jsem ji jako morální vzor a měla jsem ji moc ráda. Stejně ji respektovali i ostatní členové rodiny. Vzpomínám si, jak mi před spaním čítávala z obrázkové Bible. Dodnes si vybavuji velký barevný ob-

rázek ke Genesis 1 - stvoření světa. Teta měla v záležitostech víry v rodině rozhodující slovo, tak bylo jasné, že i já se sestrou budeme pokřtěny, a to v Římskokatolické církvi. Moje rozhodnutí vstoupit do Církve československé husitské, která se mi stala duchovním domovem, nastalo až v době dospívání. Bylo to také období, kdy jsem se vyrovnávala s náhlým úmrtím svého tatínka.

M: Pocházím ze sekularizované rodiny. Rodiče se záhy rozvedli. Něco o víře jsem slyšel od své babičky. Když babička zemřela, to mi bylo necelých 14 let, šel jsem se podívat do českobratrského sboru v Nuslích, kam formálně patřila. Hned při první návštěvě se mi tam tak zalíbilo, že jsem tam zůstal. V 17 letech jsem byl v tomto sboru pokřtěn. První dva náboženské zážitky jsou ovšem oba spojeny s mým otcem, který byl v evangelické církvi kon-

firmován. Když mi bylo přibližně sedm let, byl jsem s otcem na procházce v lese. Pocítil jsem nutkání, tak jsem odběhl k malému domečku, abych vykonal tělesnou potřebu. Otec na mě přísně nahlás zvolal: „Nemoč u Božích muk.“ V tu chvíli jsem si uvědomil, že jsou tabuizovaná místa, kde člověk nemůže dělat vše, co by chtěl. Druhý zážitek byl asi o rok později – to mi bylo osm. Viděl jsem otce, jak si s velkým zájmem čte tlustou knihu. Zeptal jsem se ho, co to čte. „To je Bible, nový překlad,“ řekl mi. Požádal jsem ho, zda si ji mohu půjčit a přečíst. Po chvíli mi ji přinesl do pokoje. Usoudil jsem, že ta Bible je napínavá nejméně tak jako detektivka, které jsem v té době začínal číst. Rozhodl jsem se zjistit, kdo je vrahem. Nalistoval jsem poslední kapitolu Zjevení Janova, a celou jsem se zatajeným dechem přečetl. Dojem, který Zjevení Janovo ve mně vyvolalo, si pamatuji dodnes. (Hrůzy sedmi nádob, hrůzy sedmi pečeti.)

• **Jak vzpomínáš na vaše seznámení, co vás na druhém zaujalo a co vás dodnes naplňuje radostí či obdivem?**

E: Poznali jsme se na rekreaci pořádané Institutem ekumenických studií, dnes je to bakalářský program Studium křesťanských tradic. Pozvala mě tam tehdejší ředitelka a moje bývalá vyučující z Husitské teologické fakulty Ivana Noble. Ochořelo tehdy celkem hodně původních zájemců, tak hledala porůznu náhrady. Mikuláš mě zprvu šokoval svým zevnějškem a neobvyklým chováním, ale zároveň také zaujal kvalitními přednáškami z judaismu a samozřejmě také smyslem pro humor.

M: Setkali jsme se na horách, na akci pořádané Institutem ekumenických studií, v Janských Lázních v Betlémě. Měl jsem tam přednášky o Tóře, což zajímalo mou budoucí ženu.

Zaujalo mě toho hodně. A co mě dodnes naplňuje radostí? Společně vytváříme domov, ve kterém naše děti mohou prožívat docela

šťastné dětství. Že jsme se jeden druhému ani po letech neomrzeli. Když se rozhlednu kolem sebe, vidím, že je to dost vzácné a pokládám to za nezasloužený dar.

• **Je něco, co byste na druhém chtěli změnit? Případně s čím se těžko smířujete?**

E: Po tolika letech společného života už vím, že to přece nejde. Se vším však úplně smířená nejsem.

M: Nepochybně, ale nebudu to konkretizovat.

• **Mikuláši, zmínili jsme, že jste farářem pro menšiny. Řekla bych, že řada těch, koho zahrnujeme pod toto označení, stále zažívá v případě rodiny onu stabilitu a funkčnost, která platila v minulých dobách obecně. Myslím tím méně rozvodů, ale třeba i to, že v domovech důchodců jen málokdy potkáte romského dědečka či babičku, není zvykem „odložit“ své staré rodiče do těchto zařízení, jen protože jsou nemohoucí. Také to tak vnímáte? Kde se u nich bere ten smysl pro soudržnost?**

M: Kde se bere nevím, ale pozoruji, že od mnoha romských rodin, které vytváří velice silnou emoční podporu svým členům, bychom se my, představitelé majority, mohli učit.

• **Jedním z často diskutovaných témat jsou homosexuální svazky a práva LGBT menšiny obecně. Osobně si myslím, že je velice dobré, že se o těchto tématech právě v církvi hovoří a že jsou faráři, kteří jim otevřeně vyjadřují svou podporu, tak jako Vy ... Jaké argumenty volíte v dialogu s těmi, kdo, obhajující jedinou a správnou formu tzv. tradiční rodiny, argumentují pokleslostí naší doby, úpadkem evropské kultury a především různými biblickými citáty?**

M: Kdo si přečte staré knihy, zjistí, že rodina byla v krizi vždy. Žádné staré zlaté časy vlastně neexistovaly. Argumentuje se často lidskou přirozeností, jako evangelík si myslím, že tato přirozenost je narušena hříchem, bez ohledu na sexuální orientaci. Kvalitní rozbor biblických citátů tradičně používaný v homofobním diskursu lze najít ve studijním materiálu „Homosexualita a křesťanská víra“, který je produktem synodu z roku 2005.

• **Jak se díváte na možnou výchovu dětí v těchto rodinách?**

M: Lesbické páry u nás vychovávají děti často, aniž se nad tím někdo pozastavuje. V některých zemích je možnost adoptovat děti homosexuálním párem již delší dobu. Důležitější než sexuální orientace je to, zda rodiče dokážou dětem poskytovat emoční podporu.

Za rozhovor oběma manželům ze srdce děkuje a vše dobré přeje Klára Břeňová

Je čas milovat

V knize Kazatel čteme: „Je čas milovat i čas nenávidět.“ Na každé svatbě můžeme slyšet, jak si dva lidé slíbují lásku, úctu a věrnost, ochotu společně nést všechno dobré

i zlé až do smrti. Je lehké milovat, jsem-li milován. Daleko těžší je milovat, pokud jsem odmítán nebo snad dokonce nenáviděn. Mnohdy si domýšlíme více, než je pravda. Zvláště v manželství často slyšíme něco úplně jiného, než je řečeno. Muž řekne: „Tady je nepořádek.“ A žena slyší: „Ty tady máš ale nepořádek.“ (V té slušnější variantě.)

Znám případ muže, který se oženil po čtyřicítce a byl velmi šťastný. Postupně ale cítil, že ho žena nemiluje. Přesto však dále rozdával svou lásku bez odezvy, i když to bylo pro něj velmi těžké. Když později vážně onemocněl a věděl, že se blíží jeho konec, začal být zcela nečekaně šťastný. Najednou viděl, že ho má jeho žena velmi ráda. Ale jinak, než od ní očekával.

Je čas milovat a čas nenávidět. Koho nebo co nenávidět? Nenávist je něco zvláštního. Všimněme si, že nemá opačné slovo. Neříkáme, že návidíme. Vnímáme ji jako cosi záporného. Ale nemusí to tak vždycky být. Můžeme dokonce nenávist využít k vlastní dokonalosti. Stačí zaměřit ji na své špatné vlastnosti, jako jsou: sobectví, přetvářka, pohodlnost, jízlivost a podobně. Co vám připadá těžší: milovat nebo nenávidět? Kéž bychom v životě dokázali obojí.

-czka

Z myšlenkové dílny bratra Josefa Špaka

Biblický recept na spokojené manželství

Předpokládejme, že máte v úmyslu postavit si vlastní dům. Nejdříve si koupíte pozemek. V dychtivém očekávání už svůj nový dům vidíte v duchu před sebou. Ale co když nemáte žádné nástroje a nejste odborníkem ve stavebnictví? Vaše úsilí přinese velké zklamání. Mnoho dvojic vstupuje do manželství s představou, že budou mít šťastnou rodinu, ale nemají ani potřebné nástroje, ani potřebnou odbornost, aby ji vybudovali. Zanedlouho po svatbě vyjdou najevo negativní rysy chování. Spory a hádky začnou být na denním pořádku. Když se narodí děti, čerstvý otec s matkou zjišťují, že stejně jako nejsou schopni vybudovat šťastné manželství, nejsou schopni ani vychovávat děti.

Manželští partneři se k sobě zdánlivě dobře hodí, ale přesto jsou odlišní – v citovém ohledu a v tom, jaké mají zážitky z dětství a z jakého rodinného prostředí pocházejí. Je tedy třeba očekávat, že po svatbě nějaké problémy nastanou: Jak se s nimi vypořádat? Bible má za to, že moudrostí se dům buduje, rozumností se zajišťuje (Př 24,3).

Apoštol Pavel napsal: „*Manželství at' mají všichni v úctě a manželé at' jsou si věrní, neboť nečestné a nevěrné bude soudit Bůh*” (Žd 13,4). Věrnost dává manželům pocit důstojnosti a jistoty. Manželé, kteří jsou si věrní, vědí, že at' se stane cokoli, budou si vzájemně pomáhat.

Řada manželství se ruší, jakmile se objeví první malý problém. Tito lidé rychle docházejí k závěru, že si „vybrali špatného partnera“ a že by se problémem mohl vylejšit s novým partnerem. Takoví lidé však mohou mít stejné problémy také s tímto novým partnerem. Když má někdo pěkný dům, ale zjistí, že dům má děravou střechu, určitě se pokusí ji opravit. Nepřestává se prostě do nového domu. Když nastanou problémy, ne snažte se své manželství ukončit, ale vytrvale usilujte o to, abyste manželství udrželi. Budete-li si věrní, bude pro vás manželství něčím, co stojí za to chránit, udržovat a láskyplně opatrovat.

„Plány selžou bez společné porady,“ říká biblické přísloví (Př 15,22). Pro některé dvojice však komunikování není snadné. Proč tomu tak je? Protože lidé jsou zvyklí komunikovat různým způsobem. To často vede k nedorozumění a zklamání. Roli v tom může hrát i výchova. Někdo například mohl vyrůstat v rodině, kde se rodiče stále hádali. Nyní, jako dospělý člověk, v manželství možná nedokáže se svým partnerem mluvit laskavě. Bible zřazňuje, že si musíme obléci „no-

vou osobnost“ a neomlouvá zlomyslnou hořkost a utračnou řeč (Ef 4,22-24.31). Jestliže vy nebo váš partner vzplanete hněvem, bude dobré, když se budete řídit radou Př 17,14: „*Přestaň dřív, než propukne spor.*“ Ano, svůj rozhovor byste měli odložit na pozdější dobu, až se oba uklidníte. At' se stane cokoli, snažte se být „*rychlí k naslouchání, ale pomalí k mluvení, pomalí k hněvu*“ (Jk 1,19).

Vášim cílem by mělo být situaci napravit, ne vyhrát v hádce. Volte taková slova a způsob mluvy, které vás i vašeho manželského partnera uklidní (Gn 13,8.9; Př 12,18; 29,11). Především ale překonejte svou podrážděnou náladu a snažte se hledat pomoc u Boha. „*Hněváte-li se, nehřešte. Nenechejte nad svým hněvem zapadnout slunce a nedopřejte místa ďáblu...*“ (Ef 4,26). Biblické Příklad také říká: „*Srdce moudrého dává jeho ústům prozřavost a na jeho rty přidává znalosti*“ (16,23). Skutečný klíč k úspěšné komunikaci je tedy v srdci, nikoli v ústech.

Bible říká křesťanským manželům, aby „*když žijí se svými ženami, měli pro ně porozumění, že jsou slabší a prokazovali jim úctu, protože jsou spolu s nimi dědickami daru života*“ (1 P 3,7).

Prokazovat manželce úctu znamená uznávat její hodnotu, brát ohled na její city, vlastnosti, inteligenci a důstojnost. Řekněme, že ve svém domě máte velmi užitečnou nádobu, která je mimořádně křehká. Určitě byste s ní zacházeli velmi

opatrně. V podobném duchu Petr použil výrazu, že ženy jsou „slabší“.

Jakou radu však Bible dává manželce? Pavel napsal: „*Žena at' má před svým mužem úctu*“ (Ef 5,33). Stejně jako manželka, tak i manžel potřebuje cítit, že má žena k němu úctu. Taková manželka nebude bezmyšlenkovitě rozhlášovat, jaké má její manžel chyby, at' už je věřícím či nevěřícím. Nebude snižovat jeho důstojnost tím, že by ho veřejně nebo soukromě kritizovala a znevažovala: „*Právě tak ženy mají být čestné, ne pomlouváčné. Zároveň at' si nezvykají zahálet a chodit po návštěvách. A nejen zahálet, nýbrž i klevetit, plést se do cizích věcí a mluvit co se nepatří*“ (1 Tm 3,11; 5,13).

Když mu sděluje nějaký názor, je to podobné, jako když mu hází míč. Ten může hodit tak, aby ho mohl snadno chytit, anebo ho může mrštit silou... Mnohem lepší je, když se oba partneři snaží, aby na sebe nechrlili obvinění, mluvili spolu klidně a jemně: „*Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi. V tom je celý zákon proroci*“ (Ko 4,6). „*Vaše slovo at' je vždy laskavé a určité. At' vite, jak ke komu promluvit*“ (Ko 4,6).

Bez ohledu na to, pro jaké jednání se váš manželský partner rozhodne, nechte na sebe biblické zásady působit tak, aby se z vás stal lepší manželský partner. Poznání Boha vám může pomoci i v tom, stát se lepšími rodiči.

Josef Špak

Více takových

Když jsem v sedmdesátých letech minulého století pracoval v nemocnici jako ošetřovatel, zažil jsem poněkud neobyčejnou věc. Po několikadenní dovolené jsem nastupoval na ranní směnu. Staniční sestra se mi zdála poněkud zkrásněná, mladší.

„Dobrý den!“ pozdravím, a při svém známém vtípkování dodám: „Vy jste nějaká jiná. Určitě máte nějakého milence.“

„Milence nemám, ale představte si: já jsem se po letech znovu zamilovala do svého manžela.“ No není to krása?

-czka

Další návštěva v Roztokách u Prahy

Tentokrát jsme měli jako hosta další členku našeho sboru, paní Blanku Humplovou. Vybrali jsme si ji proto, že jejím koníčkem je masírování, a to především v souvislosti s reflexní terapií. Na schůzce jsme se dozvěděli, že léčit se není vždy nutné pouze léky, tedy chemií, ale je možné si za určitých okolností pomoci i jinými metodami. Povídání jsme dále rozšířili na téma lásky (bylo také tématem kázání sestry farářky). Společným povídáním jsme poznali, že lásky je vlastně mnoho druhů... od lásky člověka k člověku jako zamilovanost, jako úcta a služba druhému/bližnímu v jeho nouzi, lásky k sobě samému až po lásku Boží k nám lidem a celému světu. Obrázky, které vznikly během našeho povídání, jsme s dětmi vystavili na sborové nástěnce a na vývěšni desce před sborem. Kolemjdoucí se tak mohou spolu s námi zamyslet na našem tématem lásky. Setkání jsme si moc užili a už se těšíme opět na další zase za měsíc.

Moc vás všechny zdravíme a přejeme pozeňnané další dny.
Tomaš Rozkydal

CESTA

Aby děti měly kde vyrůstat

Milí děti, omlouvám se, že v souvislosti s tématem tohoto čísla je můj článek spíše o vás než „pro vás“ – snad se na mě proto nebudete moc zlobit! ☺

Když se podíváme do přírody, vidíme, že různé druhy přistupují k péči o svá mláďata různě – někde se o potomka obětavě starají oba rodiče, někde jen samička, jindy naopak sameček, někde – například u ryb nebo želv – se mládě musí hned od záčátku samo postavit na „vlastní nohy“. Někdy je mládě samostatné velmi brzy, jindy to trvá několik měsíců, občas však i déle.

Nejdlejší cestu k dospělosti však musí bezesporu urazit mládě lidské. Trvá to opravdu dlouhé roky, než se z novorozence stane dospělý člověk. A ještě musíme rozlišovat dospělost fyzickou – tedy že už nám pěkně vyrostl (často i přerostl své rodiče☺) – od doby, kdy je schopen samostatného života, kdy, jak my dospělí rádi říkáme, „má rozum“. Podle zákona je u nás hranice dospělosti 18 let. Od tohoto okamžiku je sice každý odpovědný za to, co dělá,

ale do skutečné dospělosti může mít dost často ještě hodně daleko – a nemám na mysli jen to, že třeba ještě studuje, takže si nemůže vydělávat na vlastní bydlení...

Proto je nesmírně důležitá rodina, ve které dítě a později mladý člověk vyrůstá – jeho rodiče, prarodiče, tety, strýčkové... Někdy mají děti

Nakreslila: Lucie Krajčířková

třeba jen jednoho rodiče, někdy je vychovává babička... A jsou i děti, které vlastní rodinu nemají, nebo se o ně z různých důvodů starat nemůže. Pro tyto případy společnost zařizuje různé náhradní způsoby – třeba možnost adopce, péstounskou péči nebo dětské domovy. Z nich děti musí v osmnácti letech odejít, a protože se ještě většinou neumí samy o sebe postarat, existují takzvané domovy na půl cesty, kde se to postupně učí.

Když se znovu vrátíme do říše zvířat, vidíme, že nejde jen o to mláďata nakrmit a udržet v bezpečí. Jde také o to naučit je, aby sama přežila – dokázala si obstarat potravu, ubránit se v případě nebezpečí. U zvířat řadu těchto věcí zajišťují vrozené instinkty, člověk se to však všechno musí naučit. Učíme se nejlépe tak, že napodobujeme své vzory. Takže základem je mít dobrý vzor. Může jím být rodič, prarodič, učitel kdokoli. Hlavně, že je a je dobrý. Ale ani to, že se dítě postaví na vlastní nohy, najde si zaměstnání a bydlení, to samo o sobě nestačí. Je tu něco ještě mno-

hem důležitějšího, bez čeho to všechno ostatní nemusí fungovat. To hlavní spočívá ve vzájemných vztazích. Aniž si to uvědomujeme, už od malicka se přirozeně učíme vycházet s druhými lidmi – učíme se vzájemně komunikaci a toleranci. To úplně nejdůležitější je ale láska.

Dítě potřebuje od malicka vnímat, že je má někdo rád, protože jinak z něj vyroste člověk, který mít rád neumí. Proto je rodina tak důležitá. Zajistit dětem jídlo, oblečení, postel a školní vzdělání, to už dnes není tak těžké. Nejtěžší je zajistit všem dětem, i těm, které nemají svou rodinu, lásku. Proto je skvělé, že i dnešní moderní dětské domovy jsou většinou menší a rodinného typu. I tak si ale myslím, že ještě lepším řešením než dětské domovy je náhradní péče v rodinách – třeba péstounských. A moc děkuji všem lidem, kteří se rozhodli takové děti do svých rodin přijmout a věnovat jim svou péči a lásku.

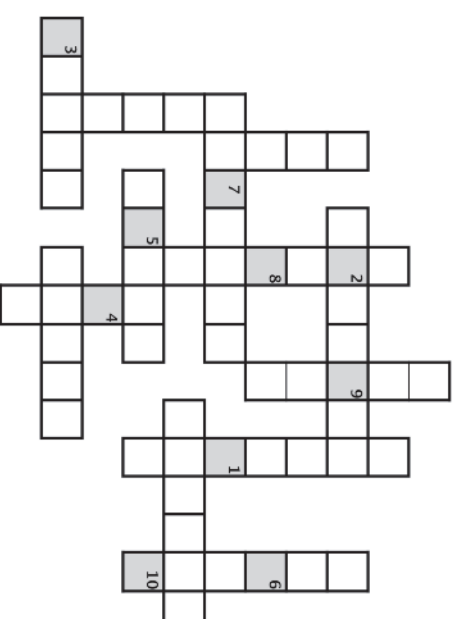
JK

Modlitba

**Pane Bože, moc ti děkujeme za všechny náhradní maminky, tatínky, tety, strýčky, babičky a dědečky, kteří dávají svo lásku dětem, jež vlastní rodinu nemají nebo se o ně nemůže starat.
Amen.**

Soutěž o tři knihy

Doplňte „příbuzné“ do tabulky (zleva doprava a shora dolů), aby se vám slova správně křížila. Své řešení nám pošlete na adresu janakrajcirkova@csh.cz do poloviny července; v zářijové Cestě otiskneme jména tří výherců knihy.

7 PÍSMEN: BABIČKA, DĚDEČEK, MAMINKA, TATÍNEK
6 PÍSMEN: KMOTRA, SESTRA
5 PÍSMEN: BRÁTR, DCERA, STRÝC, SYNEK, ŠVAGR
4 PÍSMENA: DÍTĚ, TĚTA

Blahopřejeme výhercům soutěže z dubnové Cesty
(tajenka: Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkríšen.):

Šimon Marcinko z Klatov
Rozálie Jandošová z Roztok
Václav Brůna z Chručimi

Martin, Filip a Lili

– Spánek

Martin

Moje postel je pro Lili s Filipem další důvodem k měření síl. Jakmile si jdu lehnout, oba hned zatouží si vlézt ke mně pod peřinu – i když každý má samozřejmě svůj pohodlný pelíšek, ve kterém spokojeně podřímují většinu dne. Ten však pro mě okamžitě ztratí přitažlivost, když se mohou přesunout do mé postele. Tak si říkám, o co jim jde víc – o to být se mnou, nebo si navzájem dokázat, kdo je silnější?

Filip

Já osobně spím velmi rád, a když není na obzoru žádná lepší zábava, mohu spát třeba celý den. A v podstatě kdekoliv – i když přednost dávám místům pěkně vyhrátým – třeba na dece položené na radiátoru ústředního topení. Mám také moc rád místa, odkud mám dobrý přehled o všem, co se kolem děje, a ještě lepší je, když se na ně nemůže dostat Lili – takže třeba někde na skříni je to přesně ono. A když se ještě sám můžu pěkně schovat – třeba do krabice, bedýnky, zachumlat do deky – pak jsem zcela spokojený!

Lili

To já také polovinu dne prodlívám – je to práce jen nejlepší způsob, jak si ukrýt čekání na pánička. Jakmile však přijde domů z práce, jsem okamžitě velmi aktivní a musíme hned na procházku. Nehnu se od něj na krok – i když jde do kuchyně nebo se dívá na televizi, pořád jej věrně následuji. Takže s ním přirozeně chci být i přes noc, co je na tom k divení? A že se k nám najednou snaží prodrat i Filip, který si pánička kolikrát několik hodin ani nevíšme? To je pěkně troufalé a taky ho rychle vyženou do patřičných mezí!

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Děti u Bibli

1. Úvod - Nechte děti přicházet ke mně!

V tomto novém seriálku ze světa Bible se tentokrát zaměříme na děti. Jak napovídají Ježíšova slova v názvu, nejen dospělí hrají v biblických příbězích důležitou roli, ale často jsou to právě i děti. Ježíš uvedená slova řekl ve chvíli, kdy jeho učedníci zakazovali matkám přinášet k Ježíšovi nemluvnata, aby jim poželhal. Zlobil se na ně (na své učedníky) a prohlásil: „Dětem patří Boží království. Kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něj nevejde.“ Tuto krátkou ale velmi důležitou scénu popisují hned tři evangelisté – Matouš, Marek a Lukáš.

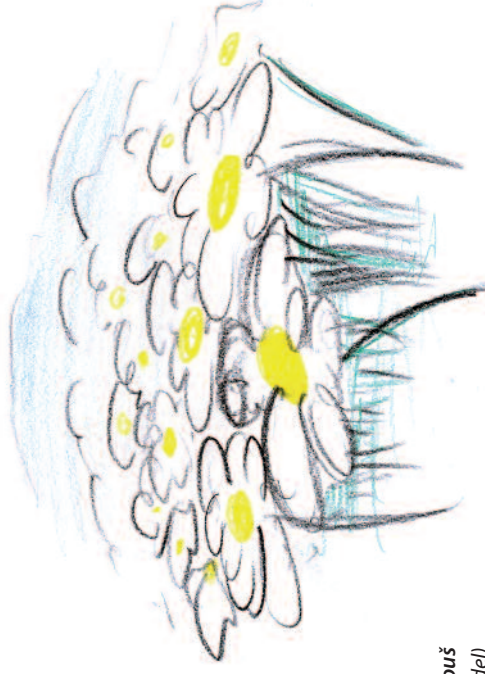
Ano, to od vás, děti, se my dospělí máme učit rozumět Božímu slovu a přijímat jeho království – s důvěrou a otevřeností. Příběhů, kde hrají hlavní roli děti, je však ve Starém i v Novém zákoně mnohem víc – od příštího čísla si ty hlavní z nich začneme připomínat. Zkuste si už teď některý z nich vybat – podaří se vám to?

JK

Kopretina

I ve stvolu snad něco bolí,
kam sáhla ruka člověčí:
to nejde, věřit komukoli
a s každým dát se do řeči!
Jen proto rozprávěj plaše
ta ústa štíhlých kopretin,
když padá deštěk do květin
a omývá tu stopy naše.
Pak v žlutém terci, v bílé míse
zas jiskry slunce koupají se.
K nám ze všeho jen ozvěny
se vznesou, vůni oděny..

Miroslav Matouš
(Řeč květů a křidel)

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Jak zvířátko volila nejlepší rodinu

Jak už všichni dobře víme, zvířátka jsou nesmírně uvědomělá, a proto dobře vědí, že rodina je základ lesa. Z tohoto důvodu byla na letošní červen v lese vyhlášena soutěž o nejlepší rodinu. Přihlásit se mohla kterákoliv zvířecí rodina, která splňuje následující kritéria: žijí v ní spolu alespoň dvě generace a řádně vychovává svá mláďata.

Zájem o soutěž byl obrovský. V kanceláři paní Veverky, která měla na starosti přihlášky, se jich během několika dní sešlo na dvě stovky! Veverka si musela přibrat několik pomocnic, aby je všechny zvládla zapast. Byla stanovena odborná porota ve složení: vlk samotář, kukačka a želva. Vzhledem k počtu přihlášených porota rozhodla, že provede se všemi pohovory a z tohoto předvýběru do finále postoupí jen dvacet nejpozoruhodnějších rodin. Ty se pak utkají v soutěži, která bude obsahovat několik disciplín: rozhovor moderátora s různými členy rodiny, přečtení eseje na téma „Běžný den u nás doma“ a předvedení čehokoliv, v čem je daná rodina výjimečná. Datum slavnostního finálového večera bylo stanoveno na 30. června a byla již známá i hlavní cena: zájezd k moři pro celou vítěznou rodinu! Pokud snad dosud někdo nebyl patřičně namotivován, nyní se všichni do soutěže pustili s horoučným nasazením. Všichni sháněli co nejvíc svých příbuzných, protože se celkem logicky domnívali, že čím větší rodina, tím lépe. Někteří se

neostýchali do své rodiny „adoptovat“ i zcela odlišné živočišné druhy s vírou, že v případě nutnosti to nějak dokáží zdluvodnit.

Literárně nadaní jedinci žvýkali konce tužek a snažili se vykreslit „běžný“ chod své rodiny takovým způsobem, aby nikdo nebyl na pochybách, že jejich rodina rozhodně není „běžná“, ale je naprosto výjimečná a jedinečná. Popouštěli uzdu

své fantazii – hlavně co se týkalo schopnosti svých „zázračných“ dětí - natolik, že nezučastněný čtenář by se musel opravdu divit: běžně bylo možné se dočíst o létajících medvídátech, stepujících užovkách nebo zpívajících motýlech.

Mezitím čile probíhaly pohovory a stoupala nervozita před vyhlášením dvaceti finalistů. Nakonec i ti byli známí a slavnostní soutěžní večer byl přede

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

dveřmi. Maminčky a babičky dokončovaly kostýmy, doladovala se společná čísla ve volné disciplíně, eseje procházely posledni korekturou... Lesem navíc proběhla čerstvá novinka, že večer přijede natáčet i televizel! Jistě si umíte představit, jak napjatá atmosféra v lese zavládla! Určitě i vy jste zvědaví, kdo nakonec vyhrál, že? Budu vás napínat už jen chvíli. Ten večer se na největší pasece sešli úplně všichni obyvatelé lesa – nikdo nechtěl při této události chybět. Všechno probíhalo skvěle, soutěžící předváděli vynikající výkony, moderátor, pan lišák, byl velmi vtipný, diváci se výborně bavili... Až do okamžiku, kdy máma myška ukazovala, jak dětem vaří kašičku na zeleném rendlíčku, rozpočítávala při tom své ratolesti a nedopatřením odlétla ijskra od ohniště do suchého mechu. Rázem se v lese, kde už řadu dní nezapršelo, rozhořel požár. Zvířátka našťásti nepropadla panice – někteří začali hasit, jiní zachraňovat mláďata a starší, nemohoucí zvířata. Nikomu se nic nestalo, jen slavnostní večer skončil dřív, než bylo plánováno. Ale nikdo nebyl smutný. Televize odvysílala reportáž o profesionálním zvládnutí lesního požáru a porota navrhla, aby se vítězem staly úplně všechny rodiny. „Ukázali jste, jak se skvěle umíte postarat jeden o druhého a všichni jste jedna velká úžasná rodina!“ vyhlásil vlk. „Navrhují, abychom místo vyslání jedné rodiny k moři uspořádali velkou hostinu pro celý les!“ Všichni nadšeně souhlasili a nikdo nelitoval, že nevyhrál. Hostina se moc povedla a tentokrát se obešla i bez požáru.

Jana Krajčířiková

Dobrovolnictví v zahraničí není jen o pomoci

Dobrovolnické aktivity jsou zajímavou kombinací cestování, smysluplné práce a poznávání lidí z různých koutů světa. Nejde tedy jen o to, projevit svou dobrotu a někomu zadarmo pomáhat, ale také o obohacení sebe sama a rozšíření vlastních obzorů. Podělím se s vámi o svůj příběh.

Jmenuji se Albín Augustín Balát, je mi 21 let a nyní jsem již sedmý měsíc na Evropské dobrovolné službě v Maďarsku. Narodil jsem se v Ostravě. Zhruba ve třech letech jsem se společně se sestrou dostal do dětského domova, jelikož můj táta fyzicky ubližoval mámě a ta od něj odešla a následně neměla dostatek finančních prostředků se o nás postarat. Když mi bylo šest let, přijela za námi do domova jedna rodina – pamatuji si, jak se najednou otevřely dveře našeho pokoje a společně s vychovatelkou vstoupili nějací lidé. Pamatuji si přesně také na moment, kdy nás houpali na houpačkách v zoologické zahradě a neočekávaně přišla otázka, zda bychom nechtěli k nim do rodiny. Vyskočil jsem a s radostí souhlasil, moje sestra také. Druhý den jsme vyrazili do Ostrova u Karlových Varů, odkud tato rodina pocházela. Vyrůstat v pěstounské rodině pro mě znamenalo velkou naději. Začal jsem chodit do první třídy, moje sestra do druhé. Bydleli jsme ve velkém domě společně s jejich třemi vlastními dětmi a musím říci, že nikdy nedělali rozdíly mezi námi a „jejich“ dětmi. Tato rodina toho mně a mojí sestře dala opravdu hodně: v neposlední řadě mě přivedla k víře v Boha a bylo jen na mně a mojí sestře, zda se rozhodneme pro křest. Dnes mohu říct jedno: Bůh je pro mě vším, Bůh je naděje a vím, že Bůh je s námi.

Ovšem ve třinácti letech, v období dospívání, nastal jistý zlom. Se sestrou jsme se octli opět v dětském domově - ve Staňkově na Domažlicku. Zdejší život byl pro mě osobně tentokrát hodně rodinný. Bydlel jsem spolu s šesti dalšími v malém rodinném domku, kde s námi byla vždy jedna teta (tak jsme říkali vychovatelkám) a naučili jsme se spoustu užitečných věcí. Vařili jsme si, učili jsme se třídít prádlo do pračky, šít, ale třeba také finanční gramotnosti. V dětském domově jsem poznal, že vychovatelé tuto činnost neberou jako pouhou práci, ale jako skutečnou pomoc druhým. Dětský domov měl i vzdělávací koncept: jezdili jsme na semináře, workshopy, účastnili jsme se mnoha kulturních akcí a tanečních

projektů, kde jsme měli skvělou možnost domov reprezentovat.

Ano, chápu, plno z vás si myslí, že děti v dětských domovech jen sedí u počítače, že jsou nevychované, ale tak to není. I tady máte své povinnosti: každý den uklízet, žehlit, samostudium, kroužky a plno dalších věcí – přesně jako v běžné rodině.

Díky dětskému domovu jsem si rovněž splnil sen. Moderování. Dostal jsem se na stáž do jedné komerční televize a měl jsem možnost moderovat živý vstup v jedné z nejsledovanějších televizních stanic v ČR, moderoval jsem v rádiích atd. A v té době mi přišla žádost, zda bych

o sobě nechtěl něco říct v rámci setkání v knihovně. Tam jsem narazil na organizaci Hodina H z Pelhřimova, která vysílá dobrovolníky do zahraničí. Poslal jsem svůj životopis, absolvoval jsem tři skype pohovory s organizací, ve které bych měl pracovat, a vyrazil jsem do Maďarska. Řekl jsem si: v životě mi pomohlo mnoho lidí. Věnovali mi volný čas, energii. Proč bych i já nemohl věnovat svůj čas pomoci a osobnímu rozvoji druhých? Vyrazil jsem tedy z Prahy do Budapešti a z Budapešti až do vesnice Kémes, která leží přímo na hranicích s Chorvatskem a kousek od srbských hranic. Zde sídlí organizace Fenntartható Ormánság. Spolupracují s dobrovolníky z Francie a Španělska. Naším úkolem je neformální vzdělávání žáků základních škol, přičemž navštěvujeme pravidelně školy a pro žáky prvního stupně připravujeme různé aktivity spojené se vzděláváním. Tvoříme náplň setkávání, účastníme se mezinárodních dnů, při kterých vylepšujeme okolí, pracujeme s místními lidmi a o všem také natáčíme dokumenty a videa.

Měl jsem příležitost vyjet i do různých jiných zemí – v rámci výměny mládeže – a doufám, že se mi to povede i v budoucnu.

Zaměřuji se nyní na sociální experimenty a reakce lidí. Nemám rád, když někdo někoho odsuzuje na první dojem. Nemám rád „hejty“ proti ostatním lidem. Když se podíváme na dnešní společnost, je zřejmé, že lidé si závidí, snaží se být lepší než ti druzí. Zkusme si někdy sáhnout do svého nitra a říct si, proč jsme na této Zemi? Co je naším úkolem?

V rámci jednoho projektu jsme se jednoduše sebrali a šli jsme do města rozdávat lásku. Objímali jsme lidi na ulicích (free hugs), rozdávali jsme vzkazy s pozitivními myšlenkami. Uvědomil jsem si, že je jen na nás, zda se podaří rozdávat kolem sebe radost.

S místními lidmi také jezdíme na cyklistické výlety. Chystáme se navštěvovat dětské domovy a tvořit programy pro děti bez rodin. Vytváříme společenství, ve kterém se od sebe navzájem učíme, poznáváme specifika jiných kultur, vylepšujeme si jazykové znalosti a zažíváme spoustu netradičních zážitků...

Albín Augustín Balát

Farářem na rodném Valašsku (pár vzpomínek k nedožitému výročí narození)

Dnes je již málo pamětníků, kteří mohou říci, že znali mého otce ThDr. Viléma Hýbla, který se narodil jako nejstarší ze čtyř dětí Růženy Hýblové a Rudolfa Hýbla, litografa místních skláren firmy Reich. Ihned po vzniku Církve československé v roce 1920 vstupuje celá rodina do nové církve k nelibosti místního římskokatolického děkana, který z kazatelny napadal jejich odchod.

Již při studiu na státním reálném gymnáziu ve Valašském Meziříčí projevil nadání k hudbě, kdy vedl studentský orchestr, hrou na housle doprovázel v místním kině němé filmy, ale hrál i sólově náročné skladby. Byl žákem prof. Františka Hanuse, otce herce Františka Hanuse. Původně chtěl studovat housle na konzervatoři, ale po maturitě v roce 1928 vyslyšel volání rychle se rozrůstající církve po nových duchovních, a tak odchází studovat teologii na Husovu bohosloveckou fakultu v Praze, kde se zapsal i na filozofickou fakultu Karlovy univerzity.

Na kněze byl vysvěcen 29. června 1930 a po primici v rodném městě nastoupil na místo pomocného duchovního v novém Husově sboru v Olomouci. 1. listopadu 1931 byl jmenován farářem v Dubicku, malé obci na Zábřežsku, kde v té době probíhaly velké spory mezi evangelíky a čechoslováky...

1. září 1937 byl ustanoven farářem ve velmi živé náboženské obci Loštice, kam se přestěhoval, a dne 3. 11. 1937 uzavřel sňatek s Vlastou Horutovou ve sboru v Praze - Vinohradech.

V roce 1948 se uvolnilo místo faráře ČČS ve Valašském Meziříčí. Otec velmi rád novou nabídku přijal a sloužil zde až do konce svého života. Po válce byla snaha vybudovat v Meziříčí samostatný sbor, byly již vyhotoveny projekty a stavební místo po Němci zničené synagoze. Bohužel proticírkevní politika již stavbu neumožnila, a tak naše církev byla v nájmu u evangelíků. Značná část Valašska tehdy byla jedna velká náboženská obec, sahající mimo Valašské Meziříčí a jeho okolí. Otec neměl ani auto, ani motocykl, až po mnoha letech si našetřil na moped Stadion S11 za 1900 Kčs, takže vše, stejně jako v Lošticích, objížděl na kole nebo s pomocí autobusu, vlaku či taxi. Ve svém rodišti se rychle zapojil do veřejného a kulturního života a založil Valašský symfonický orchestr, jehož dirigentem se stal. Plnil dobře a poctivě všechny povinnosti, vyplývající z funkce faráře. Volný čas věnoval hudbě,

organizoval pravidelné zkoušky a opisoval notový materiál, vedl kroniku NO, ale i rodninou kroniku a kroniku orchestru, svolával a organizoval setkání spolužáků z gymnázia, ale i srazy rodiny Hýblů. Uskutečnil více než sto celovečerních koncertů v místě i okolí, mnohdy se známými umělci a sólisty, např. prof. Františkem Hantákem, dr. Hynkem Kašlíkem, manžely Drápalovými, Věrou Šabackou a dalšími. V roce 1954 dokonce nastudoval operu Rusalku od Antonína Dvořáka, jehož hudbu miloval a byl znalcem jeho díla. Muzikanti byli veselá kopa, a tak po zkoušce orchestru v místní sokolovně se většinou přešlo do vedlejší restaurace, kde se vše probíralo a někdy až přespříliš dlouho. Moje maminka byla ale zlatá a trpělivá žena, a tak občasná pozdní návraty otce sice nerada, ale tolerovala; dožila se velmi požehnaného věku 95 let. Otec měl vždy přichystanou omluvu:

„Hospodin to chtěl, budiž jeho jméno pochváleno,“ nebo „Nikdo není dokonalý, jen Hospodin.“

Byla to namáhavá a vyčerpávající práce - v roce 1962 nečekaně onemocněl a musel dirigentskou taktovku načas odložit. Po uzdravení se věnoval méně náročné činnosti ve smyčcovém kvartetu a kvintetu jako violista, v roce 1964 založil třiatřicetičlenný salonní orchestr. O dva roky později však jeho dirigentská činnost definitivně skončila. Housle a violu však nikdy neodložil a hrál ve smyčcovém kvartetu a příležitostně při pohřbech v obřadní síni. Otec měl mnoho přátel z našeho uměleckého života - např. Václava Talicha, členy Smetanova kvarteta, jejichž koncerty ve Val. Meziříčí suverénně uváděl, z malířů Františka Podešvu, Adolfa Zábranského, Josefa Hapku (otce Petra Hapky, hudebníka a zpěváka, se kterým jsem se v mládí seznámil na Soláni, kam jsme jezdili na prázdniny), ze spisovatelů Jaromíra Tomečka a mnoho dalších. Mezi jeho velké lásky patřila již od studentských let astronomie a spolu se svým přítelem prof. Antonínem Ballnerem (mým kmotrem), který postavil na své zahradě dřevěnou „kolnu badajnu“, astronomickou pozorovatelnou s vlastnoručně vyrobeným dalekohledem - brejlákem, která je dnes památkou, byl iniciátorem výstavby hvězdárny ve V. Meziříčí.

Již v Dubicku se seznámil s Rudolfem Šedým, evangelickým vikářem v Hrabové, který vybudoval na tamním sboru astronomickou kopuli s dalekohledem. Přestože měl širokou škálu zájmů a rozsáhlou publikační a osvětovou činnost (psal do Českého zápasu, Teologické revue, Říše hvězd i do místních novin a napsal i publikaci s názvem Památník náboženské obce církve českomoravské v Lošticích), vykonával funkci faráře a biskupského vikáře (neměl rád název předseda okrsku) vždy svědomitě a pečlivě a byl mezi farníky i kolegy duchovními velmi oblíben. Svě farníky pravidelně navštěvoval a vedl si v diáři počet pastoračních návštěv a pastoračních hovorů. Na jím organizované synody s pravidelnými pěšími túrami po milovaných Beskydech mnozí vzpomínají dodnes. Na jedné z nich přišel nečekaný liják s bouřkou, všichni promokli do nitě a po příchodu do první horské chaty a restaurace otec prohodil: „No

hlavně že nám dnes nepršalo“ - a všichni se zasmáli a bylo zase dobře. Na jednom církevním sněmu se sešel na pokoji v budově ÚR v Dejvicích s kamarády - faráři Františkem Mocem, Zdeňkem Studeným, Dobromilem Malým a Miroslavem Smutným. Otec při pohledu na sestavu prohlásil nezapomenutelné: Tak tady bude spát moc malý smutný studený Hýbl. A bylo zase veselo až dlouho do noci. Každé jaro absolvoval svých sto jarních kilometrů po okolí, troufl si i na delší trasy a měl prochozené hory, jak se říká, od Šumavy k Tatrám; před válkou byl i na Podkarpatské Rusi. Miloval vodu, rád plaval a otužoval se již v Lošticích a pokračoval v tom až do konce života – v Bečvě začínal brzy na jaře a končil až s příchodem zimy. Zajímal se i o sport, seznámil se např. s E. Zátopkem a sledoval přenosy z olympijských her... Otec pátral ve svém rodokmenu a sestavil jeho genealogickou posloupnost v matrikách a archivech u nás, v Německu i Ra-

kousku až do 17. století. Měl mnoho zkušeností, které mu dal život a které také životu vracel. Tak např. v letech 1967-1976 pracoval na závažném exegetickém díle, překladu a výkladu I. a II. části starozákonní knihy Izajáš, které pro nezáměrně tehdejších mocných nemohly být vydány tiskem a toto dílo existuje dodnes pouze v samizdatovém strojopisném vydání jako dar církvi k jeho dožitým šedesátinám. Velmi miloval rodné Valašsko, jeho nářečí, lid a veselé historky, které dovedl s vrozeným půvabem vyprávět. Rád se vracel a vzpomínal na své působiště v Dubicku a Lošticích, kde měl řadu přátel a známých. Otec zemřel 12. října 1981 ve Valašském Meziříčí ve věku 72 let a poslední rozloučení vedl olomoucký biskup Leo Marcellus za velké účasti duchovních a občanů. U příležitosti nedožitých 110. výročí jeho narození lze říci, že byl významnou osobností nejen v naší církvi, ale i severomoravského kulturního a hudebního života, na což nelze zapomenout. **Pavel Hýbl**

Manželství

Ve svém životě duchovního naší církve jsem vykonal mnoho svátostí manželství, a pokud jsem si kdy zjišťoval, nebo se ke mně později doneslo, většina těchto manželských svazků přetrvává dodnes. Některé svazky byly však již v prvopočátku z mého pohledu velice problematické. Kupříkladu svazek manželský, kdy ženich měl 21 let a nevěsta 46 let. Protože však nebyl důvod, proč omítnout tuto svátost, tak jsem pouze pastoračně upozorňoval na některá úskalí této skutečnosti.

Jedenkrát jsem sezdával dvojici, kdy nevěsta při výroku: „Pijte z kalicha života sladké i trpké, příjemné i odporné...“ prohlásila „Na zdraví!“ a kalich vypila sama. Upozornil jsem nevěstu, že polovinu kalichu má vypít ona a druhou polovinu nastávající. Kalich jsem nechal nalít opětovně vínem a část obřadu zopakoval. Tradiční forma soužití páru, který by měl mít děti a je nerozlučitelný, je dnes poměrně přežitou skutečností. Dle starého tradičního židovského postoje naznačeného ve Starém zákoně je manželství dohoda, kterou muž může vypovědět, na názor ženy nezáleželo. Stačilo, když muž třikrát prohlásil či napsal: „Již nejsi více mojí ženou,“ a věc byla vyřešena. Zůstávala však další ustanovení zákona, a to povin-

nosti vrátit ženě věno či se postarat o možnosti dožití – sociální zabezpečení. Křesťanství, které vzniká na půdě židovské, však z manželství vytvořilo svátost, a dle dogmatiky kupříkladu Římskokatolické církve nelze manželství, které bylo „konzumováno“, rozvést. Jsou ale církve, které svátost manželství neuznávají. Naše církve manželství jako svátost jmenuje a identifikuje, nicméně také toleruje rozvod a neprošetřuje jeho důvody – tak jako např. v prvokřesťanských obcích, kde mohla být důvodem prokázaná nevěra. Co se týče počtu rozvedených manželství, je také nutno říct, že není veliký rozdíl mezi množstvím manželství uza-

vřených před civilním oddávajícím a oddávajícím církevním. K rozvodům dochází přibližně stejně – procentuálně něco kolem jedné poloviny sňatků. Můj názor na možnost rozvodu je mnohem tolerantnější než postoj oficiální církve. Člověk v životě nedělá jen dobré a špatné skutky, ale mnohdy se rozhoduje mezi menším a větším zlem. Pokud by trvalí manželství mělo existovat v nenávisti, mělo by plodit zlo, utrpení a špatné prostředí pro děti, je lepší volbou se rozvést. Není to neuvážený výrok, mnohdy se lidé berou velice mladí a vůbec nevědí, co to společný život znamená, co to přináší, a slíbí, že budou „trpět dobré i zlé

Autor kresby: Tomáš Altman

rukou společnou a nedílnou, dokud je smrt nerozdělí“. Je to dobré předsevzetí, ale obsahem mnohdy velice naivní. Co s tím? Spousta dvojic dnes nedává manželské sliby, ať už svátostné či nesyvátostné. Jsou spolu na zkoušku. Mají třeba i více dětí a stále tvrdí „na zkoušku“. Existují dokonce obecně zažitá výroky, že „žijí spolu na psí knížku“. Toto je prosím dnes velice běžná realita, a co víc, co se týče sexuálního života, odpovíme-li popravdě bez přetvářky, sexuálním životem dnes žije před manželstvím většina dvojic. Jak tvrdí známý sexuolog MUDr. Radim Uzel – manželství je námaha. Je to kus oběti, je to kus sebeobětování. Oddávám-li přátele a známé, pravidelně s žertem říkám: „Proč by měl být muž šťastný, když může být ženatý“ – i v tom

je kus zkušenosti právě s neúspěchem manželství. Dříve, když byl někdo rozvedený dvakrát nebo dokonce třikrát ženatý, se lidé nad tímto pozastavovali. Ale dnes? Slyšíme „...no, tak jim to nevyšlo“.

Závěrem:

Svátost ještě negarantuje šťastné soužití. Mám rád výrok Antoine de Saint - Exupéryho, který říká: „Stáváš se navždy zodpovědným za to, cos k sobě připojil...“

Je na každé dvojici, jak je připravena a jak je vyzbrojena do společného života. Pastorační rozhovor duchovního bývá vyslechnut, ale neřeší přímou krizi, ke které může dojít z mnoha různých důvodů. A je třeba dodat, že stejnou zkouškou a stejnými problémy prochází i svazky duchovních.

Jan Hradil

Pramanželský

Uvidět souseda večer sedět na schodech s hlavou v dlaních nevěstí nic dobrého, a tak jsem se zajímal, zda se doma s paní pohádali. Soused mi s pohledem týraného mučedníka ukázal prstem na odřeném čelo a oteklou tvář - Dneska jsem se provinil proti pátému a šestému přikázání Desatera pro pány, - vzdychl.

- Copak někdo po Mojžíšovi psal pánské Desatero? - ptal jsem se udiveně. - Cha! - opáčil soused - dokonce vyšel na květovanou dečku. Ví, nemůžete znát všechno, pastore. Já už po letech manželství umím to desatero odříkat zpaměti a jestli mi nevěříte, tak vám ho i ukážu, ale ... až zítra, to jistě chápete? - Soused zavřel beztak již oteklé oko a recitoval - Desatero pro pány.

1. Muž má se vždy dle rozkazů ženy řídit a přání její ochotně a bez reptání plnit.
2. Muž má ženě ruce dvakrát denně líbat za to, že byla tak dobrá a vzala si ho, čímž mu připravila řádnou a tichou domácnost.
3. Muž má svoje vady ještě před svatbou odložit, ze všech hříchů se ženě vyzpovídati a klíč od domu drahé své navždy odevzdati.
4. Muž má všechno se zřejmou chutí snísti, co žena uvaří, a vždy řádně to pochváliti, třebaš by to za nic nestálo.
5. Muž má se nočních toulek vystříhati. Stane-li se však přece, že přijde později domů, má ho žena řádně vyhubovati a vyplísni, k čemuž může obou rukou i veškerého nádobí použiti. Co se přitom rozbije, jest muž povinen hned druhý den ráno přikoupiti.
6. Přeje-li si žena nové šaty, klobouk nebo cokoli jiného, má muž na to bez řeči klopiti.
7. Služek si nemá muž ani všimati, aniž na ně mluvit a do kuchyně nesmí při vaření ani páchnouti.
8. Muž se má starati o vychování dětí a v nepřítomnosti ženy pilně je chovati a krmiti.
9. Muž má na večer všechny kapsy ženě ke kontrole ukázati a peníze své před ní spočítati.
10. Muž má každého večera seděti doma a ženu pikantními anekdotami baviti, neboť jen jejím přičiněním se stal pořádným a spokojeným člověkem. Pokýval jsem soucitně hlavou - Zlatý celi-bát. - Manželství by nemělo podléhat nebezpečí kdejakého drbu, protože pak se může proměnit na výzvu k souboji, přátelé a vyznavači rodinného krbu.

Jan Schwarz, NO Bratislava

Zveme všechny věřící, pěstouny na přechodnou dobu, dlouhodobé pěstouny, adoptivní rodiče, křesťany, zvažující přijmout nové dítě do rodiny

NA KONFERENCI KŘEŠŤANSKÝCH PĚSTOUNSKÝCH RODIN

v sobotu 21. 9. 2019 (10 - 16 hod)

Místo konání: Církev bratrská - Archa, Lonkova 512, Pardubice

10,00 - 11,00 Víra ve vírech pěstounství: Tomáš Holubec
Modlitby, chvály

11,00 - 11,30 Přestávka

11,30 - 13,00 Seminář (dle vlastní volby)

> Zájemci o pěstounskou péči a o přijetí dítěte do rodiny: Tomáš a Jana Frantíkovi (manžely jsou 41 let, rodinou jim prošlo 12 dětí, 5 vlastních a 7 přijatých, Jana pracuje jako klíčová pracovnice RC Routa z.s., je lektorkou a autorkou mnoha článků o pěstounské péči, jsou členy Křesťanského společenství Praha)

> Začínající pěstouni a rodiny s malými dětmi: Jiří a Marta Kubátovi (manžely jsou 23 let, mají 10 dětí, 8 z nich v pěstounské péči. Jiří je lektorem připrav budoucích náhradních rodičů, Marta koordinátorkou rodinných konferencí, jsou členy Církve bratrské v České Třebové)

> Pěstouni s dětmi odrůstajícími a dospělými: Aleš a Monika Dietrichovi (manžely jsou 34 let, vychovali 4 vlastní děti a postupně 10 dětí přijali, pracují v organizaci Pěstounské rodiny Kraje Vysočina, kterou v r. 2005 s dalšími pěstounskými rodinami založili, patří k charismatickému hnutí Církve víry Milost v Pelhřimově)

> Pěstounství na přechodnou dobu: Tomáš a Barbora Holubcovi (kazatelský pár Církve bratrské v Karlových Varech, manžely jsou 27 let, mají 4 syny, od roku 2014 pěstouni na přechodnou dobu, pečují o šesté dítě v přechodné pěstounské péči)

13,00 - 14,00 Oběd

14,00 - 16,00 Jak načerpat, obnovit síly a posílit víru: Jana Frantíková, Aleš Dietrich
Modlitby, chvály

Cena (včetně občerstvení): 250,- Kč dospělý / 220,- Kč hlídání dítěte od 3 let
V případě zájmu o bližší informace a přihlášku nás kontaktujte prostřednictvím e-mailu krestanpestouni@seznam.cz

Uzávěrka přihlášek do naplnění kapacity, nejpozději do 31. 8. 2019

Pořádá: Elim Pardubice, křesťanská společnost pro diakonii, z. s.

Měl šest dětí - naživu zanechal jenom tři

Abychom téma tohoto čísla věnovaného rodině - ještě více - odlehčili a nezanedbali onu neodmyslitelnou stránku jakéhokoli svazku, tedy umění vnést humor do společného soužití a nebrat sám sebe až tolik vážně, přinášíme též několik výroků pronesených při posledních rozloučeních - ze známé sbírky Ladislava Mušky Vážení truchlící a ostatní hosté (Louč 1995).

- *Měl šest dětí - naživu zanechal jenom tři.*
- *Především se loučí s vámi, se svojí manželkou a ze své rakve volá: Sbohem, Jiřinko! A vy, drahá manželko, mu nyní poděkujte za všechny ty jistě přečasté projevy lásky...*
- *Pak dovolte, abych poděkoval jménem manželky obou synů...*
- *Svůj život věnovala rodině a dceři, a protože neměla děti, pečovala o děti i vnoučata svých známých.*
- *Doufám, že tento obřad nebude chvílí posledního aktu vaší lásky k zesulé.*
- *Byla vždy ochotná rozdělit se s každým o starosti života.*
- *Zanechal zde manželku, kterou jsme tady však bohužel před čtyřmi měsíci pochovali.*
- *Pracoval jako mlátičkář, a tak se dostal do každé rodiny - i v okolí.*

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka

Jak to vidí... 8.30 neděle
Zbigniew J. Czendlik/
sestra Angelika Aktuální názory a komentáře nezávislých osobností na dění kolem nás.

ČRo Vltava

Spirituála 8.00 neděle
Prostor pro duchovní úvahy. Pořady
Duchovní Evropa a Ke kořenům.

Bohoslužba 9.00 neděle
Přímé přenosy bohoslužeb.

ČRo Plus

Vertikála 8.07 neděle
Magazín aktualit a diskuse s hosty, které
spojuje duchovní vnímání světa.

Nedělní Hovory 22.05 neděle
Rozhovor s osobností, která má zajímavý
osobní i profesní život a názory.

ČRo Radio Wave

Hergot 18.00 neděle
Neortodoxní pohled na duchovní
záležitosti v souvislosti s děním světským.

REGIONÁLNÍ STANICE ČRO

Mezi nebem a zemí 9.04 sobota
Magazín o víře a spiritualitě.

Šalom alejchem 19.45 neděle
Magazín o židovském životě u nás
i ve světě.

www.rozhlas.cz

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 17.6. 2019, 20.00
CAMERATA PRAGENSIS ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

úterý 18.6. 2019, 17.00
Michal Hanzal – varhany
František Bílek – trubka
G. F. HÄNDEL, J. S. BACH, G. P. TELEMANN, W. A. MOZART

středa 19.6. 2019, 17.00
Bohumír Rabas – varhany
Jana Jonášová – soprán
J. S. BACH, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, Ch. M. WIDOR

čtvrtek 20.6. 2019, 17.00
SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS
Michal Hanzal – varhany
Martina Bauerová – soprán
František Bílek – trubka
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

pátek 21.6. 2019, 20.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Yvona Škvárová – mezzosoprán
Miroslav Laštovka – trubka
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, N. PAGANINI

sobota 22.6. 2019, 17.00
Zuzana Němečková – varhany
Věra Likérová – soprán
G. CACCINI, J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART

sobota 22.6. 2019, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrát – barokní housle
A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

neděle 23.6. 2019, 17.00
PRAŽSKÉ DECHOVÉ KVINTETO
Jan Machat – flétna
Jurij Likin – hoboj
Vlastimil Mareš – klarinet
Miloš Wichterle – fagot
Jan Vobořil – lesní roh
W. A. MOZART, L. van BEETHOVEN, G. BIZET, J. HAYDN

neděle 23.6. 2019, 20.00
CAMERATA PRAGENSIS ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

Pouť na Sázavě 2019

v sobotu 29. 6. 2019, od 10.00 do 16.00 hod.

Sázava – Nábřeží Cyrila a Metoděje (louka v podzámčí u hasičské zbrojnice), Sbor Církve čs. husitské opata Prokopa

- ☞ Bohoslužba pod širým nebem
- ☞ Divadlo Basilejský koncil – Divadelní spolek při n. o. ČČSH Praha 2- Vinohrady
- ☞ Taneční vystoupení – Dětský domov Sázava
- ☞ Taneční vystoupení Gitane – při Nízkoprahovém klubu Husita – Praha 3 Žižkov
- ☞ Agapé – společné jídlo pod širým nebem
- ☞ Soutěž o ceny – Co víte o? pro týmy (dvojice, rodiny, skupiny)
- ☞ Zážitková hra pro děti, rodiče s dětmi i dospělě – Cestou necestou k Prokopově studánce
- ☞ Beruška Band – písničky pro nejmenší
- ☞ Dětský taneční a hudební workshop WOSKOVKY – Sázava
- ☞ Výtvarná soutěž pro děti – předškolní i školní

Občerstvení

Výrobky Nazaret – Borovany – Centrum pro postižené a chráněné dílny

Vstup dobrovolný • pout-na-sazave.webnode.cz

Pouť na Sázavě organizuje Církev československá husitská ve spolupráci s městem Sázava

Český zápas
Týdeník Církve československé husitské

HUSITA

100 let služby Bohu
pomocí člověku
Církev československá husitská